

Anti-pestprotocol

Inleiding

Het Epos biedt als Vreedzame School de leerlingen een veilig pedagogisch klimaat, waarin zij zich op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Wij vinden het belangrijk dat de leerlingen onderdeel zijn van de gemeenschap op school, en hier ook verantwoordelijkheid voor dragen. Op Het Epos letten we er op dat we voldoen aan de psychologische basisbehoeften van ieder individu: relatie, competentie en autonomie.

- Relatie: de leerling voelt zich sociaal verbonden, zowel met de leerkrachten als met de leerlingen. De leerling heeft het gevoel dat anderen hem of haar waarderen, dat hij of zij erbij hoort, dat anderen met hem of haar willen omgaan.
- Competentie: de leerling heeft geloof en plezier in zijn of haar eigen kunnen.
- Autonomie: de leerling heeft het gevoel dat hij of zij het zelf kan, en dat dat niet altijd alleen hoeft.

Als in voldoende mate is voldaan aan de behoefte aan relatie, competentie en autonomie is er sprake van welbevinden, inzet en zin in leren. Echter, als er sprake is van pesten, kunnen wij niet meer voldoen aan de basisbehoeften van ieder kind en is er ook geen sprake meer van welbevinden en/of betrokkenheid. In dit anti-pestprotocol hebben we enkele uitgangspunten geformuleerd die kunnen helpen om pesten te voorkomen en als het nodig is aan te pakken. Daarnaast geeft het stappenplan in dit protocol weer op wat voor manier er gehandeld zal worden indien er daadwerkelijk sprake is van pesten op onze school. De Coördinator Zorg en Welzijn is verantwoordelijk voor de coördinatie van het anti-pestprotocol en fungeert tevens als pestcoördinator.

Uitgangspunten

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt ervaren we dat als een probleem op onze school voor iedereen: de kinderen, de leerkrachten en de ouders. Wij zijn er met zijn allen verantwoordelijk voor om ervoor te zorgen dat het pesten stopt.
2. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag zoveel mogelijk te voorkomen en is verplicht om pestgedrag aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat, waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
3. Op onze school scheppen wij een klimaat waarin het mogelijk is dat:

- de pester zelf zijn/haar gedrag met hulp gaat veranderen.
 - de meelopers en toekijkende zwijgers zelf hun gedrag met hulp begrijpen en aanpakken.
 - de gepeste kinderen met hulp zelf hun houding en gedrag kunnen veranderen.
4. Leerkrachten (en andere medewerkers van het Epos) zijn alert op pestgedrag. Als pestgedrag optreedt nemen de leerkrachten duidelijk stelling tegen dit gedrag.
 5. Het gepeste kind wordt in bescherming genomen. De pester krijgt ook de nodige hulp en/of bescherming.
 6. Wij hebben een stappenplan opgesteld met acties die wij doorlopen, indien er sprake is van pesten (zie [bijlage 1](#)).
 7. We verwachten van ouders dat ze signalen van pesten serieus nemen en deze bespreken met de school.

Plagen en pesten, wat is het verschil daartussen?

Plagen: wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te doen vanuit een veilige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. De plager wil de geplaagde niet beschadigen. Er is zelfs sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen om te gaan met allerlei conflicten. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt. Plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en vindt incidenteel plaats.

Pesten: je spreekt van pestgedrag als een leerling zich ongelukkig voelt omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met vervelend/agressief gedrag of buitengesloten wordt van de sociale groep. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Hierbij is er sprake van één leerling of een groep leerlingen tegen één (of meer kinderen) die niet (meer) in staat is (zijn) zichzelf te verdedigen. Pesten kan op een fysieke en/of op een psychische manier tot uiting komen:

- Fysiek: slaan, schoppen, spugen etc.
- Psychisch: schelden, negeren, dreigen, cyberpesten etc.

Preventieve maatregelen om pesten te voorkomen

Het pedagogisch klimaat

Er zal minder sprake zijn van pesten wanneer een kind opgroeit in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies verbaal, zonder geweld, worden opgelost. Het is van groot belang dat docenten een veilige structuur bieden waardoor de leerlingen zich op een veilige manier kunnen ontwikkelen. De veilige structuur bestaat uit een aantal afspraken en uitgangspunten.

Op Het Epos hebben we sociale normen opgesteld. Deze normen geven weer hoe we verwachten dat iedereen met elkaar omgaat: leerlingen, leerkrachten, maar ook ouders. Ze gaan over hoe we op Het Epos met elkaar, binnen en buiten de groep. Deze sociale normen worden met de kinderen behandeld en besproken. Er wordt besproken welk gedrag wel of juist niet passend is bij een sociale norm. Op die manier krijgen de sociale normen lading. Tevens worden ze aan het begin van het schooljaar zichtbaar in het lokaal opgehangen.

Op basisschool Het Epos:

- zijn we trots op onszelf, elkaar en de gemeenschap.
- motiveren we elkaar om door te zetten als het moeilijk wordt.
- zijn we nieuwsgierig naar onszelf en de ander.
- zorgen we ervoor dat iedereen zich veilig voelt.
- zijn we allemaal gelijkwaardig: iedereen mag zichzelf zijn en hoort erbij.
- zijn we eerlijk en komen we onze afspraken na.

Preventie programma's

- Basisschool het Epos werkt met De Vreedzame School. Binnen de gehele school wordt hiermee aandacht besteed aan sociale competenties en democratisch burgerschap.
- Binnen het team is er een teamlid gecertificeerd in het geven van Rots en Water. Rots en Water is een sociale weerbaarheidstraining. Deze training is in te zetten bij kinderen vanaf de leeftijd vanaf zes jaar. Deze training kan voor de leerlingen vanaf groep drie structureel ingezet worden.

Bijlage 1. Afspraken bij de signalering en aanpak van pesten

Fase 1. Signaleren, registreren en gesprek met betrokkenen

De volgende situaties kunnen zich voordoen:

- De leerkrachten constateren dat een leerling (regelmatig) gepest wordt.
- Een leerling geeft bij de leerkrachten aan dat hij/zij (regelmatig) gepest wordt.
- De ouders signaleren een peestsituatie.

Het kan ook voorkomen dat een andere medewerker van Het Epos constateert dat een leerling (regelmatig) gepest wordt. Deze medewerker kan de situatie bespreekbaar maken met de leerkrachten waar de leerling in de groep zit. In deze situaties doorlopen wij onderstaande stappen.

1. De leerkrachten voeren een gesprek met de betrokkenen¹ afzonderlijk.
2. De leerkrachten voeren een gesprek met de betrokkenen samen.
3. De leerkrachten brengen pestgedrag en de gevolgen ter sprake in de klas. (dit onder voorwaarde dat de anonimiteit van de betrokkenen* bewaard blijft).
4. Deze gesprekken en eventuele gemaakte afspraken worden door de leerkracht op papier gezet en vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.

Fase 2. Als er sprake is van herhaald pestgedrag

Indien de stappen uit fase 1 niet voldoende zijn en er sprake is van herhaald pestgedrag, doorlopen wij onderstaande stappen.

1. De Coördinator Zorg en Welzijn en de Onderwijskundig Leider worden op de hoogte gesteld.
2. De leerkracht informeert de ouders van alle betrokkenen, bijgestaan door de Coördinator Zorg en Welzijn of Onderwijskundig Leider. Er worden afspraken gemaakt.
3. Afspraken, het evaluatiemoment en wie daarbij aanwezig zijn, wordt schriftelijk vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.
4. Ouders krijgen een kopie van de afspraken, er wordt een evaluatiemoment vastgesteld. Tevens kan er geadviseerd worden contact op te nemen met schoolmaatschappelijk werk, CJG, etc.
5. De afspraken worden geëvalueerd met alle betrokkenen.

¹ de gepeste(n) en de pester(s)

Fase 3. Als het pesten blijft voortduren

Indien de stappen uit fase 1 en 2 niet voldoende zijn en het pesten blijft voortduren (ondanks de afspraken die gemaakt zijn), doorlopen wij onderstaande stappen.

1. De leerkracht of ouder meldt het voortdurende pestgedrag aan de Onderwijskundig Leider van de school.
2. De Onderwijskundig Leider roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het pestende en/of gepeste kind kan in dit gesprek betrokken worden.
3. In dit gesprek worden bindende afspraken gemaakt om het pestgedrag aan te pakken.
4. Indien blijkt dat de ouders van het kind dat pest onvoldoende meewerken om het probleem gezamenlijk aan te pakken en/of als het probleem ondanks alle inspanningen aanhoudt, zullen de Onderwijskundig Leider en de Algemeen Directeur de ouders adviseren te kijken naar een andere school voor hun kind.
5. Indien het advies om uit te kijken naar een andere school niet opgevolgd wordt en het pestgedrag blijft voortbestaan, volgt schorsing van de pester.
6. In voorkomende gevallen zal de school in overleg met de ouders de hulp inroepen van het schoolmaatschappelijk werk, het CJG of kan verwijzing plaatsvinden naar Jeugdzorg of een andere zorginstelling.

Links en tips

- www.pestweb.nl: tips voor kinderen, ouders en leerkrachten, telefonische hulplijn voor kinderen.
- <https://www.oudersonderwijs.nl/>: hier kunnen ouders hun vraag of probleem per telefoon of per mail voorleggen.